

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΔΕΥΤΕΡΑ 18 ΜΑΪΟΥ 2015 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1

Το κείμενο πραγματεύεται την αξία και το ρόλο των αρχαίων ελληνικών μνημείων στη σύγχρονη εποχή. Αυτά αποτελούσαν ανέκαθεν χώρους έκφρασης της δημοκρατίας και της συλλογικότητας αλλά και της ψυχοπνευματικής καλλιέργειας του ανθρώπου. Λόγω μάλιστα της διατήρησής τους και της αδιάλειπτης παρουσίας τους στο χρόνο ανά την Ελλάδα συντελούν στην επικοινωνία του παρόντος με το παρελθόν αλλά και στη βιωματική ένταξη των πολιτιστικών μας μνημείων και στην κοινωνική μας συνύπαρξη. Καθίστανται όμως ενίοτε δυσλειτουργικά λόγω των φθορών που έχουν υποστεί, γεγονός βέβαια που επιβάλλεται να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά προκειμένου να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη εξοικείωση των πολιτών με τα μνημεία και η επίρρωση του σεβασμού τους προς αυτά. Κρίνεται, λοιπόν, απαραίτητη η καταγραφή και η προβολή του πολυποίκιλου περιεχομένου τους μέσω της συνεργασίας πνευματικών και πολιτικών ταγών με απότοκο την ενεργό διαφύλαξη και βιωματική τους επαφή από τους πολίτες.

B.1

α. Σ
β. Λ
γ. Λ
δ. Λ
ε. Σ

B.2

α. 1^{ος} τρόπος ανάπτυξης → παραδείγματα («δηλαδή την ιστορία ... πλούτου»)

2^{ος} τρόπος ανάπτυξης → αίτιο – αποτέλεσμα («αίτιο: η καταγραφή των μνημείων – αποτέλεσμα: θα προσφέρει ένα πολύ σημαντικό εργαλείο...»)

Εναλλακτικά: διαίρεση («των πολύ ή λιγότερο γνωστών ... μαρτυρίες»)

β. - Αρχικά / καταρχάς ...
- Επίσης / ταυτόχρονα ...
- Άλλωστε / επιπλέον ...

- B.3** α. **εκτυλίσσεται:** διαδραματίζεται, εξελίσσεται, ξετυλίγεται
κατάλοιπα: απομεινάρια, υπολείμματα, κληροδοτήματα
επιδίωξη: στόχος
προσέγγιση: πλησιάσματος, επαφής
ολοκληρωμένη: άρτια, πλήρης
- β. **αναπτυσσόταν:** παρήκμαζε, υπολειπόταν, οπισθοδρομούσε
δράση: αδράνεια, απάθεια, απραξία
ερευνημένων: ανεξερεύνητων
γνωρίζουμε: αγνοούμε
ανάδειξης: υποβάθμισης, υποτίμησης
- B.4** α. Διπλή παύλα → επεξηγεί / διευκρινίζει τη φράση που προηγείται
β. Κυριαρχεί το γ' ρηματικό πρόσωπο.
Ο συγγραφέας επιδιώκει να αποστασιοποιηθεί προσδίδοντας στο κείμενό του αντικειμενικότητα αλλά και να παραθέσει κοινά αποδεκτές απόψεις
- Γ.1** **Επικοινωνιακό πλαίσιο:** Ομιλία (απαιτεί προσφώνηση, αποφώνηση)

Ζητούμενο 1

- Διαμόρφωση εθνικής ταυτότητας και συνείδησης
- Διασφάλιση πολιτιστικής συνέχειας και συνοχής – σύνδεση με την παράδοση
- Ενίσχυση ιστορικής γνώσης και μνήμης
- Σύνδεση με αξίες του παρελθόντος, όπως Δημοκρατία, Ελευθερία, μέτρο ...
- Διερεύνηση πνευματικών οριζόντων – όξυνση κριτικής σκέψης
- Άντληση προτύπων
- Ψυχαγωγία
- Αισθητική απόλαυση, συγκίνηση
- Αισθητική αγωγή, κατανόηση του αισθητικά ωραίου και διαχωρισμού του από το εμπορικό
- Πηγή έμπνευσης, κίνητρο καλλιτεχνικής δημιουργίας
- Σημεία προσέγγισης και αλληλογνωριμίας των λαών, συνειδητοποίηση της διαφορετικότητας των άλλων αλλά και της κοινής τους μοίρας, διαμόρφωση οικουμενικής συνείδησης

Ζητούμενο 2

- Επίσκεψη σε μνημεία – παρακολούθηση εκδηλώσεων σε αρχαιολογικούς χώρους
- Συμμετοχή σε μη κυβερνητικές εκδηλώσεις (Unesco) για διατήρηση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς – εθελοντική δράση
- Διοργάνωση (από τοπικούς φορείς) δραστηριοτήτων όπως θεατρικές παρατηρήσεις, Αγώνες Λόγου που θα διεξάγονται σε αρχαιολογικούς χώρους με τη συμμετοχή πολιτών.
- Πολιτιστικές ανταλλαγές με άλλες ευρωπαϊκές πόλεις, ώστε να αναδειχθεί η ευρωπαϊκή διάσταση των μνημείων της καθεμιάς
- Εφόσον το θέμα αφορά κυρίως τους νέους θα μπορούσε να γίνει ιδιαίτερη μνεία στις δράσεις που μπορεί να αναλάβει το σχολείο.

Ειδικότερα:

Το σχολείο οφείλει και μπορεί να οικοδομήσει μια βιωματική σχέση των νέων με το παρελθόν και να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις, ώστε οι αυριανοί πολίτες να χαίρονται την παρουσία των μνημείων στο περιβάλλον, να την επιζητούν, αντί να την αποφεύγουν και να μπορούν να συνεργαστούν με τους εκάστοτε κρατικούς φορείς για την προστασία και αξιοποίησή τους. Συγκεκριμένα:

- χρήση οπτικοακουστικών μέσων για τη μελέτη μνημείων- μουσείων- εικονικές επισκέψεις σε μνημεία- μουσεία μέσω διαδικτύου.
- αξιοποίηση μνημείων ως αφορμή ή ως μέσο για τη διδασκαλία μαθημάτων (όπως γεωμετρίας, γεωγραφίας, ιστορίας, λογοτεχνίας).
- διευρυνση της έννοιας μνημείο έτσι ώστε ο όρος να συμπεριλαμβάνει κάθε υλικό τεκμήριο πολιτιστικής κληρονομιάς με έμφαση στα μνημεία της τοπικής κοινωνίας (π.χ. ένα τμήμα από παλιό κάστρο, ένα παλιό αρχοντικό, μια επιγραφή → αφορμή για διάλογο, προβληματισμό που μπορεί να αφορά τις συνθήκες ζωής, τα επαγγέλματα, τα έθιμα, τις συνήθειες, τα τεχνικά μέσα, τη γεωγραφία της περιοχής...). Οργανωμένες κι όχι περιστασιακές επισκέψεις σε αντιπροσωπευτικά μνημεία της εποχής στο φυσικό τους χώρο
- εφαρμογή του προγράμματος υιοθέτησης μνημείων: ενασχόληση της σχολικής μονάδας με ένα μνημείο της περιοχής- μελέτη της βιβλιογραφίας, συνεντεύξεις από ανθρώπους που σχετίζονται με αυτό (π.χ. εφορεία αρχαιοτήτων, αρχιτέκτονες, κατοίκους της περιοχής...), επιτόπια εξέταση, φωτογράφιση, κατασκευή μακέτας, σχέδιο. Κοινοποίηση της μελέτης των μαθητών στην τοπική κοινωνία αλλά και σε άλλα σχολεία της χώρας ή του εξωτερικού που συμμετέχουν στο ίδιο πρόγραμμα.